

FORTIDSMINNEFORENINGEN

VESTFOLD AVDELING

Tlf. 22 50 70 33 / 91376292 e-post: styret@fmfvestfold.net web: www.fmfvestfold.net
Post: Farmannsveien 30, 3111 Tønsberg / bank: 2400 07 25095

Sandefjord kommune
Postboks 2025
3247 Sandefjord
sentraladm@sandefjord.kommune.no

Tønsberg 11.06.2008

Høringsuttalelse til forslag til reguleringsplan for Storgata 7 og Rådhusgata 10 GNR 173/129, Sandefjord, utsatt frist for Fortidsminneforeningen 11 juni.

Fortidsminneforeningens Vestfold avdeling oppfatter Linaaegården, Rådhusgaten 10 som et sentralt og viktig kulturminne i Sandefjord, i Vestfold og i nasjonal sammenheng.

Bygården fra 1850-tallet representerer en type anlegg som selv i nasjonal sammenheng er blitt en sjeldenhet. Komplette byborgeranlegg som fremdeles kan vise sammenhengen mellom hovedbygning og forskjellige uthus og sidebyggningsfunksjoner som stall, fjøs, lokum, bryggerhus etc. er av den grunn av svært høy bevaringsverdi og de få gjenværende eksemplene vi har, bør vurderes opp mot nasjonale interesser. I dette tilfellet er anlegget helt klart av regional betydning, noe også den regionale vernemyndigheten Vestfold fylkeskommune eksplisitt bemerker i sitt saksfremlegg til Hovedutvalget for plan og areal.

Reguleringsforslaget forutsetter at den berørte historiske bebyggelsen fjernes og erstattes med et nybygg som vil dominere det som da er tilbake av eldre bebyggelse i området.

Fortidsminneforeningen vil bemerke at foreslåtte reguleringsplan har uheldige virkninger ikke bare for anlegget som forutsettes revet, men også for nabogårdene Rådhusgaten 8 og Storgata 7 samt resten av det bevarte trehusmiljøet i kvartalet og tilstøtende gateløp.

Kvartalet var for en stor del ubebygget frem til midten av 1850-tallet da Rådhusgaten 10 ble oppført med nr 8 som neste. Storgaten 7 ble antagelig oppført nærmere 1870/80 og delte hage med nr 10. Det lille huset i Pølsesvingen har antagelig høyere alder men kan ha fått sin nåværende fasadeutforming på samme tid. Til sammen utgjør hele denne delen av kvartalet et sammenhengende historisk område av stor byhistorisk interesse, da det meste av bebyggelsen skriver seg fra årene rett etter at Sandefjord fikk bystatus.

Det er anført fra politisk hold i Sandefjord kommune at man trenger et tyngre handelstygdepunkt her for å oppveie trekraften fra det nye Hvaltorget. Fortidsminneforeningen vil anføre at en ny blokkbebyggelse til erstatning for Linaaegården heller vil bidra til å anonymisere denne delen av Sandefjord sentrum. Derimot vil en revitalisert Linaaegård med bevart nabobebyggelse skape en kraftigere effekt av tiltrekning som vil tiltale så vel lokalbefolkning som tilreisende, da et slikt tyngdepunkt vil utstråle noe særegent og lokalt som man ellers etterspør i de fleste byer.

Gjennomføring av den foreslåtte reguleringsplanen vil dessuten være et dårlig signal til eier av nabogården som gjør sitt beste for å opprettholde et byhistorisk viktig tun/gårdsplass. Skulle de opprinnelige uthusbygningene som danner en side av naboeiendommens tun fjernes og erstattes av nybygg som signalisert, vil også Rådhusgaten 8 være betydelig desimert i verneverdi og attraktivitet. Det vil deretter erfaringsmessig følge krav og ønsker om utvikling av de gjenværende eiendommer på en måte som samsvarer med nybygget.

Den foreslåtte reguleringsplanen er etter Fortidsminneforeningens oppfatning ikke bare i strid med Sandefjord kommunes egen vedtatte bevaringsplakat, men også i høyeste grad i strid med nasjonale og regionale målsettinger. Vedr. det siste viser vi til fylkeskommunens egen høringsuttalelse. Vi vil til slutt sitere en del nasjonale målsettinger som er relevante i denne saken. Disse målsettingene har som det følgende viser vært konsistente gjennom ulike regjeringer. Vi viser til at det i dag er nasjonal tverrpolitisk enighet om hvilken kulturminnepolitikk landet skal følge. Vi viser også til Riksrevisjonens gjennomgang av rikets miljøtilstand og etterlysningen av at nivåene følger opp klare nasjonale mål innen dette temaet.

St.meld. nr. 23 (2001-2002) Bedre miljø i byer og tettsteder

5.1.2 Identitet ved vern og bruk av kulturmiljøer og kulturminner

Stedene bør utvikles ut fra sine særegenheter og historiske kvaliteter som vakre, mangfoldige og miljøvennlige samfunn. Kulturmiljøer og kulturminner er grunnleggende for byers og steders identitet og særpreg. Bygningsmiljøer og andre historiske spor kan hjelpe oss å forstå sammenhengen i by- og tettstedsstrukturene og hvordan stedet vokste frem.

I det offentlige rom og i den mindre bygnings- og gateskalaen vil kulturminner ofte utgjøre spennende og inspirerende utgangspunkt også for nye bygg og anlegg. Kulturminner er en viktig kilde for kunnskap om og opplevelse av stedet. De bidrar til å skape forankring og tilhørighet gjennom å fortelle om tidligere generasjoners samfunn og levekår. Det er i lokalmiljøet barn og unge får sin første kunnskap og erfaring om de fysiske omgivelsene og hvordan samfunnet i dag tar vare på det vi har fått overlevert gjennom historien.

Kulturmiljøet bør benyttes aktivt som ressurs for ny vekst i byer og tettsteder. I mange sammenhenger ser vi nå at kulturmiljø er et viktig profilerings- og utviklingselement i byenes og stedenes konkurranse om nye etableringer og menneskelige ressurser. Byer og tettsteder med en levende og mangfoldig kultur og attraktive bo- og leveområder er blitt vinnere når det gjelder å tiltrekke seg næringsvirksomhet, folk og aktiviteter.

St.meld. nr. 25 (2002-2003)

Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand

Boks 6.6 Nasjonale resultatmål

Det årlige tapet av kulturminner og kulturmiljøer som følge av fjerning, ødeleggelse eller forfall skal minimeres og skal innen år 2008 ikke overstige 0,5 prosent årlig.

I behandling av enkeltsaker er det i økende grad vektlagt å sikre omgivelsene rundt kulturminnene og å bidra til at kulturminnet blir en ressurs i lokalsamfunnet.

St.meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand

Boks 5.5 Nasjonale resultatmål:

- 1. Det årlige tapet av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer som følge av fjerning, ødeleggelse eller forfall skal minimaliseres og skal innen år 2020 ikke overstige 0,5 prosent årlig.*

5.2 Tilstand og måloppnåelse

Det vises til St.meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner.

Kulturminner og kulturmiljøer representerer verdier både for enkeltmennesket og for samfunnet. De representerer også til dels store private eller samfunnsmessige investeringer. De er kilder til kunnskap om samspillet mellom natur og kultur, om fortidige økologiske forløp og menneskepåvirkete økosystemer. De kan gi innsikt i hvordan miljøproblemer er oppstått og forståelse for hvordan de kan løses.

Kulturminner og kulturmiljøer blir i for liten grad tatt i bruk som ressurs i samfunnsutviklingen. Kulturminner og kulturmiljøer kan være med og danne grunnlag for levende lokalsamfunn og verdiskaping.

Kunnskap om kulturminner og kulturmiljøer er grunnleggende både for god forvaltning og for å kunne formidle historien og gi opplevelser. Regjeringen vil styrke kunnskapsgrunnlaget gjennom økt forskning. Skolen skal gis bedre tilbud for å ta kulturarven i bruk gjennom Den kulturelle skolesekken. Utdanningsmuligheter innenfor tradisjonelle håndverksfag skal utvides. Gode registre og overvåkingssystemer skal utvikles. Kunnskapen skal formidles og være lett tilgjengelig. Dette forutsetter bl.a. et godt samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og museene.

St.meld. nr. 16 (2004-2005) Leve med kulturminner

3.1 utfordringer

Kulturminner og kulturmiljøer representerer viktige ressurser både for kunnskap, opplevelse og bruk. Samlet sett gjør dette kulturminner og kulturmiljøer til viktige goder både i samtiden og for framtiden. En hovedutfordring for samfunnet er at kulturminner og kulturmiljøer ikke i tilstrekkelig grad blir tatt i bruk som ressurser i samfunnsutviklingen. Kulturminner kan gi grunnlag for kulturell, sosial, økonomisk og miljøvennlig utvikling og verdiskaping i lokalsamfunn og næringsliv.

Analyser og vurderinger av viktige kulturminner og kulturmiljøers tilstand viser at mange av dem forfaller, blir ødelagt eller fjernes. Tapet akselerer.....Det er derfor nødvendig å fokusere på hva som skjer med landskapet rundt de prioriterte kulturminnene og kulturmiljøene. Samtidig øker interessen for og oppmerksomheten rundt de verdiene som ligger i kulturminner og kulturmiljøer.

3.2 Mål og handlingsplan

Uten ny og høyere bevissthet om hva kulturarven i virkeligheten rommer av verdier på flere plan, vil landet miste verdifull kulturarv og kostbare ressurser.

Regjeringen vil at kulturarven i større grad skal tas i bruk og danne grunnlag for verdiskaping i bred forstand. Regjeringens mål for kulturminnepolitikken er at:

mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer skal tas vare på som bruksressurser og grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping

St.meld. nr. 26 (2006-2007)

Kulturarv kan være et konkurransefortrinn ved etablering av virksomheter, ved valg av bosted og ved utvikling av reiseliv, kunst og produkter som for eksempel håndverk, klær og matvarer. I mange land bidrar kulturminner positivt til den lokale økonomien. Med utgangspunkt i kulturminner og kulturmiljøer kan det bli skapt sosiale, kulturelle, miljømessige og økonomiske verdier. (Boks 7.1 Kulturminner og verdier)

Strategisk mål:

Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer skal forvaltes og tas vare på som bruksressurser, og som grunnlag for kunnskap, opplevelser og verdiskaping. Et representativt utvalg av kulturminner og kulturmiljøer skal bevares i et langsiktig perspektiv.

Nasjonale resultatmål:

Det årlige tapet av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer som følge av fjerning, ødeleggelse eller forfall skal minimaliseres og skal innen år 2020 ikke overstige 0,5 prosent årlig.

Fredete og fredningsverdige kulturminner og kulturmiljøer skal være sikret og ha ordinært vedlikeholds nivå i 2020.

Den geografiske, sosiale, etniske, næringsmessige og tidsmessige bredden i varige vernede kulturminner og kulturmiljøer skal bedres, og et representativt utvalg kulturminner og kulturmiljøer skal være fredet innen 2020. (Boks 7.2 Mål for Bevaring og bruk av kulturminner).

Vi anser denne saken for å være en viktig byutviklingssak og vi vil oppfordre kommunen til å bidra med midler i et prosjekt som kunne sette kvartalet på dagsorden som en viktig ressurs i Sandefjord kommunes strategi for by- og handels/næringsutvikling.

Vedr. eiers kostnader vedr. vedlikehold og oppgradering av bygningsmassen vil vi peke på mulighetene som ligger i å søke Norsk kulturminnefond om tilskudd til istandsetting. I en slik sammenheng vil bidrag fra lokalsamfunnet/kommunen/fylkeskommunen være av betydning.

Fortidsminneforeningen Vestfold avdeling kan på bakgrunn av utdragene fra nasjonale målsettinger under ulike regjeringer, ikke se at reguleringsplanforslaget for Rådhusgaten 10 og Storgaten 7 er i samsvar med de samme målsettingene. Fortidsminneforeningen ber Sandefjord kommune trekke tilbake planforslaget for Storgaten 7 og Rådhusgaten 10 og i stedet utarbeide og vedta en bevaringsplan for de aktuelle delene av kvartalet.

For Fortidsminneforeningen, Vestfold avdeling

Ragnar Kristensen
leder

tlf : 33 18 60 50

Kopi:
Vestfold fylkeskommune